

Svensk författningssamling

Förordning om det nationella elsystemet

SFS 2023:241

Publicerad
den 9 maj 2023

Utfärdad den 4 maj 2023

Regeringen föreskriver följande.

Förordningens innehåll

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser om nätmyndigheten, det övergripande systemansvaret, driftsäkerheten hos det nationella elsystemet och balansansvar i anslutning till ellagen (1997:857).

2 § Förordningen är meddelad med stöd av

- 8 kap. 6 § ellagen (1997:857) i fråga om 11 §,
- 8 kap. 7 § ellagen i fråga om 13–16 §§,
- 8 kap. 9 § ellagen i fråga om 17 §,
- 8 kap. 10 § ellagen i fråga om 19 och 20 §§,
- 8 kap. 11 § ellagen i fråga om 25 §,
- 8 kap. 29 § ellagen i fråga om 27 § 2,
- 8 kap. 43 § ellagen i fråga om 28 och 29 §§,
- 8 kap. 11 § regeringsformen i fråga om 26 § och 27 § 1,
- 8 kap. 7 § regeringsformen i fråga om övriga bestämmelser.

Ord och uttryck

3 § Med Svenska kraftnät avses Affärsverket svenska kraftnät.
I övrigt har ord och uttryck som används i denna förordning samma betydelse som i ellagen (1997:857).

Nätmyndighet

4 § Energimarknadsinspektionen ska vara nätmyndighet enligt 1 kap. 5 § ellagen (1997:857).

Nationell tillsynsmyndighet enligt elmarknadsdirektivet

5 § Energimarknadsinspektionen är nationell tillsynsmyndighet enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU. Som nationell tillsynsmyndighet fullgör Energimarknadsinspektionen uppgifter som följer av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943 av den 5 juni 2019 om den inre marknaden för el.

Systemansvarig myndighet

6 § Svenska kraftnät ska vara systemansvarig myndighet enligt 8 kap. 1 § ellagen (1997:857).

7 § Svenska kraftnät ska fullgöra de uppgifter som ligger på systemansvariga för överföringssystem enligt direktiv (EU) 2019/944, i den ursprungliga lydelsen.

Tillsyn i frågor om driftsäkerhet

8 § Svenska kraftnät ska utöva tillsyn över att ellagen (1997:857) och föreskrifter eller villkor som har meddelats i anslutning till lagen följs när det gäller frågor om driftsäkerheten hos det nationella elsystemet.

Begränsning eller avbrytande av överföring av el

9 § En order från Svenska kraftnät att begränsa eller avbryta överföring av el till elanvändare enligt 8 kap. 5 § ellagen (1997:857) får lämnas till ett nätföretag direkt eller indirekt genom ett annat nätföretag.

När en sådan order lämnas ska Svenska kraftnät informera Försvarsmakten och de myndigheter som enligt ett sådant regeringsbeslut som avses i 15 § förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap ska ha en tjänsteman i beredskap.

10 § Det underlag som överlämnas till distributionsnätsföretag och Svenska kraftnät enligt 7 § förordningen (2011:931) om planering för prioritering av samhällsviktiga elanvändare ska, i den utsträckning som det övergripande systemansvaret medger det, läggas till grund för Svenska kraftnäts beslut om

1. begränsning eller avbrytande av överföring av el enligt 8 kap. 5 § ellagen (1997:857), och

2. tillkoppling när begränsningen eller avbrottet har upphört.

Roterande fränkoppling får användas vid långvarig begränsning eller avbrytande av överföring av el.

Svenska kraftnät ska inte göra någon skillnad på gränsöverskridande och nationella elleveranser när myndigheten fattar beslut om att begränsa eller avbryta överföring av el enligt 8 kap. 5 § ellagen.

11 § Svenska kraftnät får meddela föreskrifter om hur en begränsning eller ett avbrytande av överföring av el enligt 8 kap. 5 § ellagen (1997:857) ska förberedas och genomföras.

Mål för driftsäkerheten

12 § Svenska kraftnät ska fastställa mål för driftsäkerhet under förutsebara förhållanden på transmissionsnät inom landet och på de utlandsförbindelser som är anslutna till transmissionsnät. Målen ska vara objektiva, öppna och icke-diskriminerande.

Målen ska skickas till regeringen. Svenska kraftnät ska offentliggöra målen efter regeringens godkännande.

Skyldighet för balansansvariga att lämna uppgifter om produktionsanläggningar och produktionskapacitet

13 § Den som har åtagit sig balansansvar enligt 8 kap. 12 § ellagen (1997:857) ska till Svenska kraftnät lämna uppgifter om

1. de produktionsanläggningar inom landet som den balansansvariges åtagande ska fullgöras med och anläggningarnas art, kapacitet, reglerförmåga och geografiska belägenhet, och

2. det nät som varje anläggning är ansluten till.

Den som är balansansvarig ska till Svenska kraftnät anmäla förändringar av de lämnade uppgifterna.

Skyldighet för balansansvariga att lämna uppgifter om förbrukning

14 § Den som är balansansvarig ska till Svenska kraftnät lämna följande uppgifter om den totala förbrukning av el som ingår i det egna balansansvaret:

1. en förbrukningsprognos som är fördelad på de geografiska områden som Svenska kraftnät bestämmer för varje enskilt fall och där genomsnittlig effekt under varje timme anges, och

2. uppgifter om hur stor del av förbrukningen som är avkopplingsbar.

15 § Uppgifter som avses i 14 § ska lämnas dagligen till Svenska kraftnät senast klockan 16.00 och ska avse nästföljande dygn (00.00–24.00).

Den balansansvarige ska omgående anmäla ändringar av en inlämnad förbrukningsprognos till Svenska kraftnät.

Undantag från skyldigheten att lämna uppgifter

16 § Svenska kraftnät får i enskilda fall medge undantag från kraven i 13–15 §§.

Anslutning av anläggningar till elnätet

17 § Energimarknadsinspektionen får meddela föreskrifter om sådana generellt tillämpliga krav för anslutning av anläggningar till elnätet som avses i

1. artikel 7.1 i kommissionens förordning (EU) 2016/631 av den 14 april 2016 om fastställande av nätföreskrifter med krav för nätanslutning av generatorer, i den ursprungliga lydelsen,

2. artikel 6.1 i kommissionens förordning (EU) 2016/1388 av den 17 augusti 2016 om fastställande av nätföreskrifter för anslutning av förbrukare, i den ursprungliga lydelsen, och

3. artikel 5.1 i kommissionens förordning (EU) 2016/1447 av den 26 augusti 2016 om fastställande av nätföreskrifter med krav för nätanslutning av system för högspänd likström och likströmsanslutna kraftparksmoduler, i den ursprungliga lydelsen.

18 § Energimarknadsinspektionen får bestämma om en sådan kraftproduktionsmodul som avses i artikel 2.5 i förordning (EU) 2016/631, i den ursprungliga lydelsen, ska anses vara en befintlig eller en ny kraftproduktionsmodul vid tillämpningen av den förordningen, om

1. anläggningens ägare har ingått ett slutligt och bindande avtal om inköp av huvudapparaten för elproduktion efter den 16 maj 2018, och

2. anläggningen inte omfattas av föreskrifter som meddelats med stöd av 17 § 1.

Ytterligare krav för att säkerställa driftsäkerheten hos det nationella elsystemet

19 § Energimarknadsinspektionen får meddela föreskrifter om kontroll, provning, besiktning eller andra krav för att säkerställa driftsäkerheten hos det nationella elsystemet när det gäller

1. elektriska anläggningar,

2. anordningar avsedda att anslutas till en elektrisk anläggning, med undantag för utrustning för automatisk förbrukningsfrånkoppling,
3. elektrisk materiel, och
4. elektriska installationer.

20 § Svenska kraftnät får meddela föreskrifter om kontroll, provning, besiktning eller andra krav för att säkerställa driftsäkerheten hos det nationella elsystemet när det gäller utrustning för automatisk förbrukningsfrånkoppling.

EU:s riktlinjer för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning

21 § Energimarknadsinspektionen

1. prövar frågor om att avvisa handelstjänster enligt artikel 4.6 i kommissionens förordning (EU) 2015/1222 av den 24 juli 2015 om fastställande av riktlinjer för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning, i den ursprungliga lydelsen,
2. fördelar röstvärden enligt artikel 9.2 och 9.3 i förordning (EU) 2015/1222, i lydelsen enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/280,
3. tar ställning till förslag om att bibehålla eller ändra en elområdeskonfiguration enligt artikel 32.4 c i förordning (EU) 2015/1222, i den ursprungliga lydelsen,
4. utser en sådan enhet som ska hantera tidsavvikelser enligt artikel 68.9 i förordning (EU) 2015/1222, i den ursprungliga lydelsen,
5. bedömer om en händelse ska betecknas som force majeure enligt artikel 72.5 i förordning (EU) 2015/1222, i den ursprungliga lydelsen, och
6. godkänner förslag om kostnadsdelning enligt artikel 80.4 i förordning (EU) 2015/1222, i den ursprungliga lydelsen.

EU:s riktlinjer för förhandstilldelning av kapacitet

22 § Energimarknadsinspektionen fördelar röstvärden enligt artikel 4.2 och 4.3 i kommissionens förordning (EU) 2016/1719 av den 26 september 2016 om fastställande av riktlinjer för förhandstilldelning av kapacitet, i lydelsen enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/280.

EU:s riktlinjer för driften av elöverföringssystem

23 § Energimarknadsinspektionen fördelar röstvärden enligt artikel 5.8 i kommissionens förordning (EU) 2017/1485 av den 2 augusti 2017 om fastställande av riktlinjer för driften av elöverföringssystem, i lydelsen enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/280.

24 § Sådana villkor eller metoder som avses i artikel 6.4 d, g och i i förordning (EU) 2017/1485, i lydelsen enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/280, kräver inte ett sådant enskilt godkännande av Energimarknadsinspektionen som avses i artikeln.

25 § Energimarknadsinspektionen får meddela föreskrifter om sådant datautbyte som avses i artikel 40.5 i förordning (EU) 2017/1485, i den ursprungliga lydelsen.

26 § Energimarknadsinspektionen får meddela närmare föreskrifter om offentliggörande av villkor för balansansvar enligt 8 kap. 20 § ellagen (1997:857).

Övertagande av balansansvar i en leveranspunkt

27 § Energimarknadsinspektionen får meddela

1. närmare föreskrifter om den information som en elleverantör ska lämna till ett nätföretag enligt 8 kap. 27 § andra stycket ellagen (1997:857), och
2. föreskrifter om skyldighet för ett nätföretag att sända underrättelser med anledning av en anmälan enligt 8 kap. 27 § andra stycket ellagen.

Skyldighet för nätföretag att underrätta Svenska kraftnät om byte av balansansvarig

28 § Ett nätföretag ska informera Svenska kraftnät om byte av balansansvariga enligt 8 kap. 36 och 41 §§ ellagen (1997:857).

29 § Energimarknadsinspektionen får meddela ytterligare föreskrifter om skyldighet för ett nätföretag att hålla Svenska kraftnät underrättat om byte av balansansvariga enligt 8 kap. ellagen (1997:857).

Överklagande

30 § Beslut enligt denna förordning får inte överklagas.

-
1. Denna förordning träder i kraft den 1 juni 2023.
 2. Genom förordningen upphävs förordningen (1994:1806) om systemansvaret för el och elförordningen (2013:208).

På regeringens vägnar

PETER KULLGREN

Pontus Söderström
(Klimat- och
näringslivsdepartementet)